

ਨਾਨਕ ਟੇਕ ਗੋਪਾਲ ਕੀ

ਬਾਬਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ

—ਸ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ‘ਪੁਣਛ ਸਰਕਲ’

ਸਿੱਖੀ ਕਥਨੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਕ ਕਰਨੀ ਵਾਲੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲਣ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ—ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ, ਗੁਰੂਵਾਕ ਹੈ—

ਗੁਰਸਿਖ ਮੀਤ ਚਲਹੁ ਗੁਰ ਚਾਲੀ॥

ਜੋ ਗੁਰੁ ਕਹੈ, ਸੋਈ ਭਲ ਮਾਨਹੁ, ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨਿਰਾਲੀ॥ ਰਹਾਉ॥

(ਪੰਨਾ ੬੬੭)

ਭਾਵ ਹੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਮਿੱਤਰੋ! ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੋਏ ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰੋ। ਜੋ ਕੁਝ ਗੁਰੂ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਾਸਤੇ ਭਲਾ ਸਮਝੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ਕਰਨੀ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਉਹ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੋਖੀ ਤਬਦੀਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਆਦਿ ਲਈ ਉਸਤਾਦ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਆਤਮਿਕ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅਥਵਾ ਮੁਰਸ਼ਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਲੱਖਤਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ “ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ” ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਛੇਵੀਂ ਪਉੜੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ, ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਆਪੁ ਰਖਿਓਨੁ, ਕਰਿ ਪਰਗਟੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਇਆ॥

(ਪੰਨਾ ੪੬੬)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ—

ਮਤ ਕੋ ਭਰਮਿ ਭੁਲੈ ਸੰਸਾਰਿ॥

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਿ॥ ਰਹਾਉ॥

(ਪੰਨਾ ੮੬੪)

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਕੱਤਕ ਸੁਦੀ 5 ਸੰਮਤ 1765 ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਾਂਦੇੜ) ਵਿਖੇ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਮੇਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਅੰਤਿਮ ਬਚਨ ਕੀਤਾ—

“ਪੂਜਾ ਅਕਾਲ ਕੀ, ਪਰਚਾ ਸ਼ਬਦ ਕਾ, ਦੀਦਾਰ ਖਾਲਸੇ ਕਾ। ਆਤਮਾ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ, ਸਰੀਰ ਪੰਥ ਵਿਚ” ਆਖ ਕੇ ਗੁਰਿਆਈ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਸ਼ਖਸੀ ਗੁਰਤਾ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਅਨੇਕਾਂ ਡੇਰੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਦਰਸਾਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਹਿ ਗਏ ਤੇ ਮਨ ਮਤੀਆਂ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ।

ਅਜਿਹੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਡੇਰਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡੇਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾ ਜਿਥੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਸੇਂ ਹੈ, ਬਣਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਮੰਤਰ, ਟੂਣੇ, ਟਾਮਣ, ਤਾਵੀਜ਼ ਅਤੇ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਿ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਮ ਸਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਜੁਆਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਂਦੇ ਹਨ—

(1) ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਵੰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹਨ।

(2) ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ।

(3) ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(4) ਅਸੀਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਛੁੜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਪਰ ਝੂਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਲੋਕ ਫਸ ਕੇ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਝੂਠ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਟਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਛੁਪੇ ਫਰੇਬ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਚਾਰੀਏ।

ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੰਸਾਵਲੀ, ਜੋ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਦੀ ਮਹਾਨ ਦੇਣ 'ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼' ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ—

‘ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਰਈਸ ਧੀਰ ਮੱਲ ਜੀ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਨਾਸਿਰ ਅਲੀ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦਾ ਥੰਮ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸਾੜਿਆ ਸੀ, ਲਾਸ਼ ਕਬਰੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾੜੀ। ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਸੰਨ 1762 ਸੰਮਤ 1819 ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਬੰਸਾਵਲੀ ਇਹ ਹੈ—

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ
ਧੀਰ ਮੱਲ ਜੀ
ਬਹਾਰ ਚੰਦ ਜੀ
ਨਿਰੰਜਨ ਰਾਇ ਜੀ
ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦੀ ਔਲਾਦ ਕਰਤਾਰਪੁਰੀਏ ਆਦਿ ਸੋਢੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਬਾਬਾ ਧੀਰ ਮੱਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਿਥੀਆ ਆਖ ਕੇ ਮੀਣਾ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਗੰਢ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਡੰਭੀ ਗੁਰੂ ਬਣਨ ਲਈ ਕਈ ਕਪਟ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲੀਆਂ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਵੀ ਚਲਵਾਈ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੋਈ।’

ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੀ ਬਾਬਤ ਰਸਾਲਾ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਜੂਨ, 1989 ਵਿਚ ਸੁਆਲ-ਜੁਆਬ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 11 ਤੇ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ—

ਸੁਆਲ—ਬਾਬਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੌਣ ਸਨ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਕੀ ਥਾਂ ਹੈ? ਕਈ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ?

ਜੁਆਬ—ਬਾਬਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਮੱਲ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਪੁਸ਼ਤ ਵਿਚੋਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਡੋਲੀਆਂ ਖਿਡਾਉਣ ਅਥਵਾ ਭੂਤਨੇ ਕੱਢਣ ਦਾ ਪਖੰਡ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਅਣਬਣ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਤੋਂ

ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਵਡਭਾਗ ਰਾਏ ਸੀ। ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੂਤਨਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਇਹ ਖੰਡੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹਾਕਮ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਮਦਨ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਡੋਲੀਆਂ ਖਿਡਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦਲ-ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵੀ ਨਾ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਖਾਲਸਾ-ਦਲ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ ਤੇ ਧੀਰ ਮੱਲੀਆਂ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਡੰਮ੍ਹ ਚਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਅਤੇ ਭੂਤਨਿਆਂ ਦੇ ਵਹਿਮ ਵਿਚ ਫਸੇ ਲੋਕ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਪੂਜਾ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਪੈਦਾ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ। ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਉਰਦੂ ਅਖਬਾਰ ਸੋਮਵਾਰ 2 ਸਤੰਬਰ 1991 ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਸੋਢੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਾਬਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾ ਪਵਿੱਤਰ ਜਨਮ 18 ਭਾਦੋਂ ਬਿਕ੍ਰਮੀ 1772 ਕੋ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਮੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਜੀ ਕੇ ਘਰਾਨੇ ਮੇਂ ਹੁਆ”

ਜੇ ਬਾਬਾ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਧੀਰਮੱਲ ਜੀ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਰੱਜ ਕੇ ਵੈਰ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਣਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਾ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਨੂੰ ਦਾਗ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੇ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਰਤਣਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਾਂਝ ਰੱਖਣੀ ਯੋਗ ਹੋ? ਨਹੀਂ! ਕਦਾਚਿਤ ਨਹੀਂ।

ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਵਡਭਾਗੀਏ ਪਾਖੰਡੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਉ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਖਿਆਲ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਦਰੁਸਤ ਹੈ, ਵਿਚਾਰੀਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਮੰਨਣਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਕੀਮਤੀ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਹੁਮਾਲੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਣੇ,

ਇਹ ਇਕ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਉਂਗਲ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰਨ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੌਰ ਕਰਨਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਚੰਦੋਆ ਤਾਣ ਦੇਣਾ, ਕੀਮਤੀ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਅਰਪਨ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕਮਰੇ ਬਣਵਾ ਦੇਣਾ, ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਪਾਲਕੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ? ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ। ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ।

ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ—

ਸੇਵਕ ਸਿਖ ਪੂਜਣ ਸਭਿ ਆਵਹਿ,

ਸਭਿ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਤਮ ਬਾਨੀ॥

ਗਾਵਿਆ ਸੁਣਿਆ ਤਿਨ ਕਾ ਹਰਿ ਬਾਇ ਪਾਵੈ,

ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ,

ਸਤਿ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪, ਪੰਨਾ ੬੬੯)

ਅਰਥਾਤ, ਹੇ ਭਾਈ! ਸੇਵਕ ਅਖਵਾਣ ਵਾਲੇ, ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਉਹਨਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੁਣਨਾ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਜਾਣ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੁਣਨਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਅਸਲ ਕੰਮ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ :

ਗੁਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਜੇ ਕਰੇ, ਸੁਖੀ ਹੂ ਸੁਖ ਸਾਰੁ॥

ਗੁਰ ਕੀ ਕਰਣੀ ਭਉ ਕਟੀਐ,

ਨਾਨਕ ਪਾਵਹਿ ਪਾਰੁ॥ (ਮਹਲਾ ੩, ਪੰਨਾ ੧੨੪੮)

ਅਰਥਾਤ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸੁਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣਵਾਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੁਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰਾ ਡਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇ ਨਾਨਕ! ਜੇ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਵਾਲੀ ਕਰਨੀ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਭਵਸਾਗਰ ਦਾ ਪਾਰਲਾ ਕੰਢਾ ਲੱਭ ਲਵੇਂਗਾ ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘ ਜਾਵੇਂਗਾ। ਇਹ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਸੁਖ ਭਾਲਣ ਦਾ ਅਸਲ ਸਥਾਨ। ਪਰ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਡੇਰੇਦਾਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਆਓ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬੂਠ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹੀਏ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ (ਚਿੱਲੇ ਜਾਂ ਚਲੀਹੇ) ਕੱਟਣੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਤਕ

ਪਾਤਕ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ। ਭਾਵ ਇਹ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਵਾਲੇ ਵਹਿਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸੂਤਕ ਬਾਰੇ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :

ਜੇ ਕਰਿ ਸੂਤਕੁ ਮੰਨੀਐ, ਸਭ ਤੇ ਸੂਤਕੁ ਹੋਇ॥

ਗੋਹੇ ਅਤੇ ਲਕੜੀ, ਅੰਦਰਿ ਕੀੜਾ ਹੋਇ॥

ਜੇਤੇ ਦਾਣੇ ਅੰਨ ਕੇ, ਜੀਆ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ॥

ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ, ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋਇ॥

ਸੂਤਕੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਰਖੀਐ, ਸੂਤਕੁ ਪਵੈ ਰਸੋਇ॥

ਨਾਨਕ ਸੂਤਕੁ ਏਵ ਨ ਉਤਰੈ, ਗਿਆਨੁ ਉਤਾਰੇ ਧੋਇ॥ ੧॥

(ਪੰਨਾ ੪੭੨)

ਇਸ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵਿਚ ਸੂਤਕ ਦੀ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੂਤਕ ਵਾਲੀ ਭਿੱਟ ਦਾ ਭਰਮ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਤਕ ਤਾਂ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਏਗਾ। ਗੋਹੇ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਆਦਿ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜ ਕੇ ਮਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਨਾਜ ਦੇ ਜੋ ਦਾਣੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਜੀਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਰਿੰਨ੍ਹਣ ਪਕਾਉਣ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਆਪ ਹੀ ਜੀਵ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਜੀਵ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀ, ਫੁੱਲ, ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਭ ਹਰੇ ਭਰੇ ਤੇ ਸਜੀਵ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆਂ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਜੀਵ ਵੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮਾਂ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਸੂਤਕ ਦੀ ਭਿੱਟ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ, ਅਸਲ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਹੀ ਧੋ ਕੇ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ :

ਸਭੇ ਸੂਤਕੁ ਭਰਮੁ ਹੈ, ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ॥

ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਹੁਕਮੁ ਹੈ, ਭਾਣੈ ਆਵੈ ਜਾਇ॥

ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੈ, ਦਿਤੇਨੁ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ॥

ਨਾਨਕ ਜਿਨ੍ਹੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਿਆ,

ਤਿਨ੍ਹਾ ਸੂਤਕੁ ਨਾਹਿ॥

(ਪੰਨਾ ੪੭੨)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸੂਤਕ ਦੀ ਮਨੋਤ ਨੂੰ ਨਿਰਾ ਪੁਰਾ ਭਰਮ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੂਤਕ ਦੀ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਿਰਾ ਵਹਿਮ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਫਸੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਾਂ ਦਾ

ਜੰਮਣਾ ਅਤੇ ਮਰਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਅਟੱਲ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਹੀ ਜੀਵ ਜੰਮਦਾ ਤੇ ਮਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਤਕ ਦੇ ਭਰਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸੂਤਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੂਤਕ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਗੁਰਦੇਵ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੋਜਨ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੇਵ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਤਕ ਦੀ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ, ਭਿੱਟ ਦਾ ਵਹਿਮ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਚੰਬੜਦਾ। ਫਿਰ ਜੇ ਲੋਕ ਜਾਣੇ-ਅਨਜਾਣੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਮਗਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਸੋਚਣ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ? ਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਦੇ ਵਹਿਮ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਸੂਤਕ ਪਾਤਕ ਨੂੰ ਇਹ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਖੰਡੀ ਹਨ। ਜੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉਲਟ ਚਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪਾਖੰਡੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪਾਖੰਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ-ਅਸ਼ੁੱਭ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਹੋਲੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਲੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹਿਮਾਚਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਆਓ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ :

ਮਾਹ ਦਿਵਸ ਮੂਰਤ ਭਲੇ, ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ॥ (ਪੰਨਾ ੧੩੬)

ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਮਹੀਨੇ, ਦਿਨ ਤੇ ਮਹੂਰਤ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਚੰਗੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰਿ ਬਾਝਹੁ ਅੰਧੁ ਗੁਬਾਰੁ॥

ਥਿਤੀ ਵਾਰ ਸੇਵਹਿ, ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ॥ (ਪੰਨਾ ੮੪੩)

ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਵਲੋਂ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਪਰਨਾ ਛੱਡ ਕੇ ਮੂਰਖ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਥਿਤਾਂ ਤੇ ਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵੇਖੋ :

ਨਾਨਕ ਸੋਈ ਦਿਨਸੁ ਸੁਹਾਵੜਾ, ਜਿਤੁ ਪ੍ਰਭੂ ਆਵੈ ਚਿਤਿ॥

ਜਿਤੁ ਦਿਨਿ ਵਿਸਰੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ, ਫਿਟੁ ਭਲੇਗੀ ਰੁਤਿ॥ (ਪੰਨਾ ੩੧੮)

ਅਰਥਾਤ ਹੇ ਨਾਨਕ! ਉਹੀ ਦਿਨ ਚੰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸੇ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਸਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਮੰਦਾ ਜਾਣੇ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਫਿਟਕਾਰ ਯੋਗ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਵੀਰ! ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ! ਇਹ ਡੇਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ? ਨਹੀਂ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਲਟ ਚਲਦੇ ਹਨ ਉਹ ਪਾਖੰਡੀ ਹਨ। ਸੋ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬ

ਛੁਡਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਦੀ ਗੁਮਰਾਹਕੁਨ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਸੱਜਣੇ, ਜੇ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਅਧੂਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੋਂ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ (ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ) ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਜੋ ਕਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਹੀ ਕਿ ਇਹ ਗਿਆਨ ਚੋਰ ਹੈ, ਪਾਖੰਡੀ ਹੈ। ਬੱਸ ਇਹ ਹੀ ਹਾਲ ਇਸ ਡੇਰੇ ਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ—

ਗੁੜੁ ਕਰਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਕਰਿ ਧਾਵੈ, ਕਰਿ ਕਰਣੀ ਕਸੁ ਪਾਈਐ॥

ਭਾਠੀ ਭਵਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਪੋਚਾ, ਇਤੁ ਰਸਿ ਅਮਿਉ ਚੁਆਈਐ॥ ੧॥

ਬਾਬਾ ਮਨੁ ਮਤਵਾਰੋ, ਨਾਮ ਰਸੁ ਪੀਵੈ, ਸਹਜ ਰੰਗ ਰਚਿ ਰਹਿਆ॥

ਅਹਿਨਿਸਿ ਬਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਲਿਵ ਲਾਗੀ, ਸਬਦੁ ਅਨਾਹਦ ਗਹਿਆ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥

... ..

ਸਿਫਤੀ ਰਤਾ ਸਦ ਬੈਰਾਗੀ, ਜੂਐ ਜਨਮੁ ਨ ਹਾਰੈ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਣਿ ਭਰਥਰਿ ਜੋਗੀ, ਖੀਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰੈ॥ (ਪੰਨਾ ੩੬੦)

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜੋਗੀਆਂ ਪ੍ਰਥਾਇ ਉਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਧਤੂਰਾ, ਚਰਸ ਆਦਿ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਸੁਰਤ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਜੰਦਰਾ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਮਸਤੀ ਉਤਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਭਰਥਰ ਜੋਗੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਆਤਮਕ ਰਸ ਪੀਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਅਵੱਸਥਾ ਵਿਚ ਰੰਗ ਮਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਇੱਕ-ਰਸ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਜਿਹੀ ਮਨਹੂਸ ਤੇ ਅਪਵਿੱਤਰ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਗ ਤੇ ਵਿਕਾਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਪਾਠਕ ਜੀਉ! ਜੇ ਇਹ ਪਾਖੰਡੀ ਡੇਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੇ, ਜੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਆਦਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਾਂ? ਗੁਰੂ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਜੋੜਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ?

ਇਕ ਹੋਰ ਵਡਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇਦਾਰ ਦੀ ਕੁਰੀਤੀ ਵੇਖੋ। ਇਹ ਹਿਮਾਚਲ ਤੋਂ

ਲਿਆਂਦਾ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਮੰਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ, ਪਿਲਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਡੇਰੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੋਗੀ ਪੀ ਕੇ ਅਰੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਆਦਿ ਬੁਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ ਅਸਾਂ ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਛਕਣਾ ਹੈ। ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ ਸਿੱਖ ਲਈ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੇ ਲੱਗੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਜੋ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ। ਪਾਖੰਡੀ ਆਗੂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਕੱਚੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਕੁਝ ਬੋਲ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਬੈਠੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਕਾਫੀ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸਿਰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਸਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਸ ਅਤੇ ਹੱਥ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਉੱਠ ਕੇ ਨੱਚਣ ਲਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਭਿਆਨਕ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਪ੍ਰੇਮੀਓ! ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ? ਨਿਰਾਦਰੀ ਨਹੀਂ? ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖੋਪਰੀ ਉਤਰਵਾ ਲਈ ਪਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣ ਦਿੱਤਾ, ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕਿਤੇ ਤਵੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਪਿਆ, ਦੇਰਾਂ ਵਿਚ ਉਬਲਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਤੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨੰਨ੍ਹੇ ਦੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਵਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਕਿਤੇ ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਵਾਇਆ ਪਰ ਸੀ ਨਹੀਂ ਉਚਾਰੀ। ਚਰਖੜੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚੀਰੇ ਗਏ, ਕਿਤੇ ਜੀਊਂਦੇ ਜਲਾਏ ਗਏ, ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਧੰਨ ਹਨ ਉਹ ਮਾਤਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕਰਵਾਇਆ, ਕਾਲਜੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਵਾਏ, ਆਂਦਰਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਪਵਾਏ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਲੜ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ, ਜਾਨਾਂ ਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲੜ ਵੀਰਾਂ-ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਪਾਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਰਾ ਸਰਬੰਸ ਵਾਰਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਡਿਆਈ ਦਿੱਤੀ—

ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ॥ ਖਾਲਸੇ ਮਹਿ ਹਉਂ ਕਰਉ ਨਿਵਾਸ॥

ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਾਨ॥ ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਕੀ ਜਾਨ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭੂਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਖੰਡੀ ਫਸਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰਮਤ ਮਾਰਤੰਡ' ਭਾਗ ਦੂਜਾ ਪੰਨਾ ੫੦੮

'ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਭੂਤ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਗਯਾਨੀਆਂ ਨੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਕਈ ਨਾਮ ਰੱਖ ਆਡੰਬਰ ਰਚੇ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਤਾਂਤ੍ਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਪਏ ਅਸੇਬਾ ਛਾਯਾ ਆਦਿ ਮੰਨ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਤੋਂ ਵੇਖੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੁਖਦਾਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਆਦਿ ਸੰਗਯਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਮਸੀ ਜੀਵ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੇਵ ਪਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ—

ਕਬੀਰ ਜਾ ਘਰ ਸਾਧ ਨ ਸੇਵੀਅਹਿ, ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਾਹਿ॥

ਤੇ ਘਰ ਮਰਹਟ ਸਾਰਖੇ, ਭੂਤ ਬਸਹਿ ਤਿਨ ਮਾਹਿ॥ (ਪੰਨਾ ੧੩੭੪)

ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨੇਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਘਰ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤਨੇ ਹੀ ਸੁੱਚੇ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ, ਮਸਾਣਾਂ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਭੂਤਨੇ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਇਹ ਲੋਕੀਂ ਭੁੱਲੜਾਂ ਨੂੰ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਹਨ। ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਆਪ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਭੂ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣਗੇ? ਜੋ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਠੁਕਰਾਏ ਹੋਏ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੀਣਾ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਕੀ ਸਵਾਰਨਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ—

ਜਿਸੁ ਮਾਨੁਖ ਪਹਿ ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸੋ ਅਪਨੈ ਦੁਖਿ ਭਰਿਆ॥

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਿਨਿ ਰਿਦੈ ਅਰਾਧਿਆ, ਤਿਨਿ ਭਉ ਸਾਗਰੁ ਤਰਿਆ॥ ੧॥

ਗੁਰ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨ ਬਿਥਾ ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਤਜਿ ਅਵਰ ਸੇਵਕੁ ਜੇ ਹੋਈ ਹੈ,

ਤਿਤੁ ਮਾਨੁ ਮਹਤੁ ਜਸੁ ਘਾਟੈ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ (ਪੰਨਾ ੪੯੭)

ਅਰਥਾਤ ਹੇ ਭਾਈ! ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦੁੱਖ, ਪੀੜ ਨਹੀਂ ਕੱਟ ਸਕਦਾ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਆਸਰਾ ਛੱਡ ਕੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਸੇਵਕ ਬਣੀਏ, ਤਾਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇੱਜ਼ਤ, ਵਡਿਆਈ, ਸ਼ੋਭਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਗੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਹੇ ਭਾਈ! ਮੈਂ ਜਿਸ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਦੁੱਖ ਕੀ ਨਵਿਰਤ ਕਰੇਗਾ। ਹੇ ਭਾਈ! ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਆਰਾਧਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸੁਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਦਸਦੇ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਜਗ ਅੰਤਰਿ,

ਹੋਰ ਬੈ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ॥

ਹਉਮੈ ਜਗਤੁ ਦੁਖਿ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪਿਆ,
ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਰੋਵੈ ਧਾਗੀ॥੧॥

ਪ੍ਰਾਣੀ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ॥

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ,

ਨਾਹਿ ਤ ਜਾਹਿਗਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ॥ ਰਹਾਉ॥ (ਪੰਨਾ ੬੦੩)

ਹੇ ਬੰਦੇ! ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਪਉ ਤੇ ਆਤਮਕ ਅਨੰਦ ਮਾਣ। ਜੇ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਂਗਾ ਤਾਂ ਸੁਖ ਪਾਏਂਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਵਿਅਰਥ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਇਥੋਂ ਚਲਾ ਜਾਏਂਗਾ। ਹੇ ਭਾਈ! ਜਗਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜਗਤ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਖੁਝ ਕੇ ਦੁਖਾਂ ਵਿਚ ਗੁਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਜੰਮਦਾ ਮਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਹਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਂਦਾ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ—

ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੁਖੀ, ਬਿਨਸੀ ਦੁਤੀਆ ਸੋਚ॥

ਨਾਨਕ ਟੇਕ ਗੁਪਾਲ ਕੀ, ਗੋਵਿੰਦ ਸੰਕਟ ਮੋਚ॥ (ਪੰਨਾ ੯੨੬)

ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਪਾਲ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲਿਆ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਸੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਤਨ ਸੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਫਿਕਰ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ।

ਸੋ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਉਸ ਵੀਰ, ਭੈਣ, ਮਾਤਾ ਜੋ ਪਾਖੰਡੀ ਡੇਰੇ ਦੇ ਵਹਿਮ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੋ, ਸੁਖ ਹੀ ਸੁਖ ਹੈ, ਜਨਮ ਸਫਲ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਦੋਜ਼ਖ (ਨਰਕ) ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਹਰਿ ਸੋ ਹੀਰਾ ਛਾਡਿ ਕੈ, ਕਰਹਿ ਆਨ ਕੀ ਆਸ॥

ਤੇ ਨਰ ਦੋਜਕ ਜਾਹਿਗੇ, ਸਤਿ ਭਾਖੈ ਰਵਿਦਾਸ॥ (ਪੰਨਾ ੧੩੭੭)

ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਲਈ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਪਾਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕੀਏ। ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਈਏ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਕੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਾਰੇ ਲੱਗਣ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸੰਕਟ ਦੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਕਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਹੀ ਹੱਲ ਹੈ, ਯਾਦ ਰੱਖੋ! ਪਾਖੰਡੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਆਰ ਸਕਦੇ।

-੦-

ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ 'ਤੇ

ਡੇਰੇ ਦਾ ਮਹੰਤ ਕਾਲਜ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਫਰਾਰ...

ਮਹੰਤ ਵਲੋਂ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਛੇੜ-ਛਾੜ...

ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾਬਾਲਗ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ...

ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਉੱਤੇ ਉੱਕਰੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਹਟ ਕੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਕੋਈ ਪੰਨਾ ਪਰਤੇ। ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬੂਠੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਸੱਚੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਛੇੜ-ਛਾੜ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਵਲੰਧਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਦੁਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਛੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ ਨਾਲ ਰੱਜੇ-ਪੁੱਜੇ ਇਹ ਵਿਹਲੜ ਅਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਬਾਬੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ, ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ, ਨੂੰਹਾਂ-ਧੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹਸ਼ਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਗੁੱਝਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਿਆਂ ਵੀ ਡੇਰੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਕੇ ਡੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਦਮੀ, ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ ਤੇ ਜਵਾਨ ਸਭ ਮੂਰਖ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਸਿਰਫ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਔਰਤਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਵਧੀਆ ਖੁਰਾਕ ਦੁੱਧ, ਦਹੀਂ, ਮੱਖਣ, ਘਿਓ ਆਦਿ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਢਿੱਡੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤਾਂ ਚਲਦੇ ਹੀ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਨ।

ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ? ਔਰਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਕੀ ਹਨ? ਇਹ ਬਾਬੇ ਕਿਹੜੇ ਕੌਤਕ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਗਰ ਲੱਗ ਤੁਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਗੇ, ਟੂਣੇ ਤੇ ਤਵੀਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵੇਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੋਹ-ਸੁਆਹ ਘੋਲ-ਘੋਲ ਕੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਲਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਣ। ਸਾਧੂਆਂ ਕੋਲੋਂ ਔਲਾਦ ਦਾ ਸੁਖ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਔਲਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਨਾਲੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਰ

ਵੀ ਵੱਡੀ ਗੀਤ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅੱਧੇ ਇਨਸਾਨ, ਅੱਧੇ ਹੋਵਾਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਵਾਨ ਹੀ। ਨੰਗੇ ਪਿੰਡੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ, ਗੰਦੇ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਗੋਰੂਏ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਭੇਖੀ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭੇਖੀ ਸਾਧੂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਮਰਾਹ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਕਥਿਤ ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਖੂਹਾਂ ਤੇ ਹਨੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਬਰੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਰਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਮਹੰਤ ਆਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ, ਸੇਵਕ ਬਥੇਰੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਰੋਲਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡੇਰੇ ਕਲੰਕਤ, ਜੇ ਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਔਲਾਦ ਨਾਲ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਧਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ। ਸੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਜਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੂਜਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਬਦਨਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਧੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਧੂ ਨਹੀਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕਹਿਣਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚਾਨਣੇ ਪੱਖ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੌੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਨਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਔਰਤ ਵੀ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਆਪਾ ਪਛਾਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਹਨੇਰੀਆਂ ਨੁਕਰਾਂ ਰੁਸ਼ਨਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰ ਡੋਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘਾਟ ਪੱਕੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਹੈ, ਘਾਟ ਚੇਤਨਤਾ ਦੀ ਹੈ, ਘਾਟ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਮਿਲਣ ਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਮਾਜ ਔਰਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇ, ਔਲਾਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾ ਠਹਿਰਾਵੇ, ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਵੇ, ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇ ਤਾਂ ਔਰਤਾਂ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈਣੋਂ ਬਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਔਰਤ ਖੁਦ ਸੁਚੇਤ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘਰ ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਹਲੜ, ਬੂਠੇ ਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ—

ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਸਦਾਏ ਮੰਗਣ ਜਾਇ॥ ਤਾ ਕੈ ਮੂਲਿ ਨ ਲਗੀਐ ਪਾਇ॥

ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹਥਹੁ ਦੇਇ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਹੁ ਪਛਾਣਹਿ ਸੇਇ॥

(ਪੰਨਾ ੧੨੪੫)

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਉਧਾਲਣ ਵਾਲੇ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਬੈਂਕਾਂ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈ ਭਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਲ ਉਸਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧੂਆਂ ਅਤੇ ਕੌਤਕੀ ਬਾਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮ ਸੇਵਾ ਹੈ।

o